

Information om klientavgifter inom äldreomsorgen

Tietoa vanhuspalvelujen asiakasmaksuista

Christine Widd, 22.4.2026

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Gällande lagstiftning

- Alla avgifter som tas ut av Österbottens välfärdsområde grundar sig på den gällande lagstiftningen;
- lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) samt
- förordning om klientavgifter inom social- och hälsovården (912/1992).

Sovellettava lainsäädäntö

- Kaikki Pohjanmaan hyvinvointialueen veloittamat maksut perustuvat sovellettavaan lainsäädäntöön;
- lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 ja
- asetukseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992.

Högsta avgift

- Den avgift som tas ut för servicen får vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. (Klientavgiftslagen 2 §)

Maksun enimmäismäärä

- Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Asiakasmaksulaki 2 §).

Klientavgiftshandbok

- Valfärdsområdesstyrelsen fastställer årligen klientavgifterna som ska tillämpas inom Österbottens valfärdsområde
- Klientavgiftshandboken finns på hemsidan:
- <https://osterbottensvalfard.fi/sa-har-fungerar-vi/klient-och-patientavgifter/>

Asiakasmaksukäsikirja

- Aluehallitus vahvistaa vuosittain Pohjanmaan hyvinvointialueella sovellettavat asiakasmaksut
- Asiakasmaksukäsikirja löytyy kotisivulta:
- <https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/nain-toimimme/asiakas-ja-potilasmaksut-2/>

Stödtjänster

- Socialvårdslagen 19 §
- Med stödtjänster avses tjänster som skapar och upprätthåller sådana förhållanden i en persons hem att personen så självständigt som möjligt kan klara av de funktioner som hör till det dagliga livet samt tjänster med hjälp av vilka personen kan få ett innehåll som ger välbefinnande i livet.
- Som stödtjänster ordnas enligt personens individuella behov
- 1) måltidstjänst
- 2) klädvårdstjänst,
- 3) städtjänst,
- 4) uträttande av ärenden,
- 5) tjänster som främjar eller stöder delaktighet och socialt umgänge.

Tukipalvelut

- Sosiaalihuoltolaki 19 §
- Tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.
- Tukipalveluina järjestetään henkilön yksilöllisen tarpeen mukaan:
- 1) ateriapalvelua;
- 2) vaatehuoltopalvelua;
- 3) siivouspalvelua;
- 4) asiointipalvelua;
- 5) osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua.

Stödtjänsternas avgifter

- För stödtjänsterna betalar alla klienter lika mycket.
- Debiteras enligt användning.
- T ex
- Hemtransporterad måltidstjänst: 9,70 €
- Dagverksamhet:
 - heldag 23,20 €
 - halvdag 11,60 €

Tukipalveluiden maksut

- Tukipalveluista kaikki asiakkaat maksavat yhtä paljon.
- Laskutetaan käytön mukaan.
- Esimerkiksi
- Kotiin kuljetettu ateriapalvelu: 9,70 €
- Päivätoiminta:
 - Kokopäivä 23,20 €
 - Puoli päivää 11,60 €

Avgifter för tillfällig hemvård och hemsjukvård (förordningen 3 §)

- **Tillfällig hemsjukvård** (ingår i avgiftstaket)
 - Läkares hembesök: 27,60 €
 - Uppbärs ej av klienter inom regelbunden hemvård eller serviceboende med heldygnsomsorg.
 - Hemsjukvårdens besök: 17,50 €
 - Högst 3 besöksavgifter/dygn
- **Tillfällig hemvård** (ingår ej i avgiftstaket)
 - En rimlig avgift som välfärdsområdet fastställer
 - Besöksavgift: 17,50 €
 - Högst 3 besöksavgifter / dygn

Tilapäisen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon maksut (asetus 3 §)

- **Tilapäinen kotisairaanhoido** (lasketaan mukaan maksukattoon)
 - Lääkärin kotikäynti: 27,60 €
 - Ei peritä asiakkailta, jotka kuuluvat säännöllisen kotihoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen piiriin.
 - Kotisairaanhoidon käynti: 17,50 €
 - Enintään 3 käyntimaksua / vuorokausi
- **Tilapäinen kotihoito** (ei lasketa mukaan maksukattoon)
 - Hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu
 - Käyntimaksu: 17,50 €
 - Enintään 3 käyntimaksua / vuorokausi

Inkomstutredning (regelbunden hemvård, serviceboende med heldygnssomsorg och långvarig anstaltsvård)

- Klienten / anhörig / intressebevakare är alltid den som primärt ska ge upplysningar om klientens ekonomi.
- Inkomstutredningsblankett + bilagor returneras till avgiftsenheten.
- Enligt klientavgiftslagen 14 a § har välfärdsområdet rätt att utreda klientens inkomster genom att använda källor så som t ex FPAs förmånsdatasystem KELMU och inkomstregistret ifall att bristfälliga eller inga inkomstuppgifter alls lämnas in.

Tuloselvitys

(säännöllinen kotihoito,
ympäri vuorokautinen
palveluasuminen ja pitkäaikainen
laitoshoito)

- Asiakas / omainen / edunvalvoja on aina ensisijainen taho, jonka tulee antaa tiedot asiakkaan taloudellisesta tilanteesta.
- Tulonselvityslomake liitteineen palautetaan maksuyksikköön.
- Asiakasmaksulain 14 a §:n mukaan hyvinvointialueella on oikeus selvittää asiakkaan tulot käyttämällä tietolähteitä, kuten esimerkiksi Kelan etuusjärjestelmää (KELMU) ja tulorekisteriä, mikäli tulotiedot ovat puutteellisia tai niitä ei ole toimitettu lainkaan.

Hemvård

- Socialvårdslagen 19 a
- Med hemvård avses service som säkerställer att en person klarar av de funktioner som hör till det dagliga livet i sitt hem och sin boendemiljö.
- Hemvården omfattar enligt klientens individuella behov
 - 1) vård och omsorg,
 - 2) verksamhet som främjar och upprätthåller funktionsförmåga och interaktion,
 - 3) annan än i 1 och 2 punkten avsedd verksamhet som stöder personens förmåga att klara sig,
 - 4) hemsjukvård enligt 25 § i hälso- och sjukvårdslagen.
- Hemvård ordnas för personer som behöver den på den grunden att deras funktionsförmåga är nedsatt på grund av hög ålder, sjukdom eller skada eller av någon annan motsvarande orsak. Dessutom ordnas hemvård för personer som behöver den på grund av en särskild familje- eller livssituation.
- Hemvård ordnas enligt personens behov oberoende av tid på dygnet

Kotihoito

- Sosiaalihoitolaki 19 a §
- Kotihoidolla tarkoitetaan palvelua, jolla huolehditaan, että henkilö suoriutuu jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista kodissaan ja asuinympäristössään.
- Kotihoitoon kuuluu asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukainen:
 - 1) hoito ja huolenpito;
 - 2) toimintakykyä ja vuorovaikutusta edistävä ja ylläpitävä toiminta;
 - 3) muu kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu henkilön suoriutumista tukeva toiminta;
 - 4) terveydenhuoltolain 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoido.
- Kotihoitoa järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi kotihoitoa järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.
- Kotihoitoa järjestetään henkilön tarpeen mukaan vuorokaudenajasta riippumatta.

Avgift för regelbunden hemvård

- **Vad avses med fortlöpande och regelbunden hemvård?**
 - Klienten får service minst en gång per vecka i åtminstone två månaders tid.
 - Hemvården inkluderar vård och omsorg, d.v.s. hemservice och/eller hemsjukvård, enligt klientens individuella behov.

Sännöllisen kotihoidon maksu

- **Mitä tarkoitetaan jatkuvalla ja säännöllisellä kotihoidolla?**
 - Asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa vähintään kahden kuukauden ajan.
 - Kotihoito sisältää hoitoa ja huolenpitoa eli kotipalvelua ja/tai kotisairaanhoidoa asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Vilka faktorer inverkar på månadsavgiften? (Klientavgiftslagen 10 e §)

- Ett välfärdsområde får för fortgående och regelbunden service i hemmet ta ut en månadsavgift som bestäms utifrån:
 - antalet servicetimmar som skrivits in i servicebeslutet,
 - klientens betalningsförmåga och
 - familjens storlek.
- Boendekostnaderna ingår inte i avgiften.

Mitkä tekijät vaikuttavat kuukausimaksuun?(Asiakas maksulaki 10 e §)

- Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy seuraavien tekijöiden perusteella:
 - palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrä,
 - asiakkaan maksukyky sekä
 - perheen koko.
- Asumiskustannukset eivät sisälly maksuun.

Beräkning av hemvårdens månadsavgift / Kotihoidon kuukausimaksun laskeminen

(Bruttoinkomst – inkomstgräns) x betalningsprocent för antalet hemvårdstimmar
(Bruttotulot – tuloaraja) x maksuprosentti palvelutuntien mukaan

Inkomstgränser / tuloarajat:

Familjens storlek, antal personer Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Inkomstgräns, €/månad (brutto) Tuloaraja, euroa kuukaudessa (brutto)	699	1290	2025	2503	3030	3481

Palvelutunnit kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1 henkilö	2 henkilöä	3 henkilöä	4 henkilöä	5 henkilöä	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00

20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Exempel 1 person/ Esimerkki 1 henkilö

Bruttoinkomster/Bruttotulot: 2000 €

Avdrag för en person/Yhden hengen vähennys: - 699 €

Servicebehov 20 h/mån / Palvelutarve 20 h/kk: 26%

Månadsavgift/Kuukausimaksu: $(2000 \text{ €} - 699 \text{ €}) \times 0,26 = 338,26 \text{ €}$

Gemenskapsboende

- Socialvårdslagen 21 b §
- Med gemenskapsboende avses boende som ordnas av välfärdsområdet i en tillgänglig och trygg boendeenhet där personen förfogar över en bostad som motsvarar hans eller hennes behov och där de boende erbjuds verksamhet som främjar socialt umgänge.
- Gemenskapsboende ordnas för personer som behöver det på den grunden att deras funktionsförmåga är nedsatt och att deras behov av vård och omsorg har ökat till följd av hög ålder, sjukdom eller skada eller någon annan motsvarande orsak.

Yhteisöllinen asuminen

- Sosiaalihoitolaki 21 b §
- Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.
- Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

Avgifter för gemenskapsboende

- Klientens servicehelhet ska motsvara det som anges i servicebeslutet.
- Alla betalar hyra och avgift för verksamhet som främjar socialt umgänge (37,70 €/mån)
- Avgift för regelbunden hemvård enligt individuellt service- och avgiftsbeslut
- Avgift för stödtjänster enligt individuellt servicebeslut.

Yhteisöllisen asumisen maksut

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden on vastattava palvelupäätöksen sisältöä.
- Kaikki maksavat vuokran sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävästä toiminnasta perittävän maksun (37,70 €/kk).
- Säännöllisen kotihoidon maksu yksilöllisen palvelu- ja maksupäätöksen mukaisesti
- Tukipalveluista perittävä maksu yksilöllisen palvelupäätöksen mukaisesti.

Serviceboende med haldygnssomorg

- Socialvårdslagen 21 c §
- Serviceboende med haldygnssomorg omfattar vård och omsorg enligt personens individuella behov oberoende av tid på dygnet, verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan, måltider, klädvård, städning samt verksamhet som främjar delaktighet och socialt umgänge.
- Serviceboende ska tillhandahållas så att personens integritet respekteras och hans eller hennes delaktighet stöds. Dessutom ska det ses till att personen har möjlighet att få den medicinska rehabilitering och andra hälso- och sjukvårdstjänster som han eller hon behöver.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen

- Sosiaalihuoltolaki 21 c §
- Ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan.
- Palveluasumista on toteutettava niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lisäksi on huolehdittava, että henkilöllä on mahdollisuus saada tarvitsemansa lääkinnällinen kuntoutus ja muut terveydenhuollon palvelut.

Avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

- Vårdavgiften får utgöra högst 85 procent av klientens nettoinkomster, från vilka avdrag enligt klientavgiftslagens 10 c och 10 d § har gjorts.
- Om klienten som flyttar till serviceboende med heldygnsomsorg har större inkomster än den hemmaboende makens/makans/sambons inkomster, så bestäms avgiften på basis av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av de sammanräknade månadsinkomsterna, efter gjorda avdrag.
- I kalkylen beaktas att klienten ska lämna med 195 € / månad för eget personligt bruk.
- Därtill betalar klienten hyra och avgift för basförnödenheter (8,20 €/mån, valbart)

Maksut ympärivuorokautisessa palveluasumisessa

- Hoitomaksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettotuloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:n mukaiset vähennykset.
- Jos ympärivuorokautiseen palveluasumiseen muuttavalla asiakkaalla on suuremmat tulot kuin kotona asuvalla aviopuolisolla/avopuolisolla, maksu määräytyy puolisoiden tai avopuolisoiden yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia yhteenlasketuista kuukausituloista vähennysten jälkeen.
- Laskelmassa huomioidaan, että asiakkaalle on jätävä 195 euroa kuukaudessa omaan henkilökohtaiseen käyttöön.
- Lisäksi asiakas maksaa vuokran sekä perustarvikemaksun (8,20 €/kk, valinnainen).

Inkomster som ligger till grund för avgift

- När en avgift enligt 7 c § bestäms, beaktas klientens (och klientens makes/makas) fortlöpande eller årligen återkommande inkomster minskat med kostnaderna för inkomstens förvärvande samt förskottsinnehållning och förskottsbetalning (nettoinkomster).
- Inkomster som ligger till grund för fastställande av avgift (10 b §):
 - pensioner, även pensioner från utlandet
 - vårdbidrag
 - årligen återkommande inkomster är till exempel dividend- eller ränteinkomster
 - hyresinkomster
 - andra regelbundna inkomster
 - kalkylerad inkomst av skog

Maksun perusteena olevat tulot

- Kun 7 c §:n mukaisia maksuja määritetään, otetaan huomioon asiakkaan (ja hänen puolisonsa) jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen (nettotulot).
- Maksun perusteena olevat tulot (10 b §):
 - eläkkeet, myös ulkomailta saadut
 - hoitotuki
 - vuosittain toistuvasti saatuja tuloja ovat esimerkiksi osinko- ja korkotulot
 - vuokratulot
 - muut säännölliset tulot
 - laskennallinen metsätulo

Avdrag från inkomster för beräkning av klientavgift

Följande avdrag beaktas (klientavgiftslagen 10 c och 10 d §):

- Serviceboendets hyra, minskat med bostadsbidrag
- Kostnader för receptmediciner
- Grundavgift för intressebevakarens arvode (520 €/330 € på årsnivå).
- Tidigare varaktiga bostads kostnader beaktas enligt följande:
 - i fråga om ägobostad beaktas de nödvändiga och skäliga utgifterna för ägobostaden under de senaste sex månaderna. Avdraget gäller så länge utgifterna är aktuella, men högst för sex månader.
 - hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet under den uppsägningstid för hyresgästen som avses i 52 § i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995)
 - det bruksvederlag för tre månader för en bostadsrättsbostad som avses i 16 § i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990) och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet.

Åsikasmaksuja laskettaessa tuloista tehtävät vähennykset

Seuraavat vähennykset otetaan huomioon (asiakasmaksulaki 10 c ja 10 d §):

- Palveluasumisen vuokra vähennettynä asumistuella
- Reseptilääkkeiden kustannukset
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu (520 €/330 € vuositasolla)
- Aiemman pysyvän asunnon asumiskustannukset huomioidaan seuraavasti:
 - omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta. Vähennys on voimassa niin kauan, kun menot ovat ajankohtaiset, mutta korkeintaan kuudeksi kuukaudeksi.
 - vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta
 - asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Exempel Avgiftsbeslut / Esimerkki Maksupäätös

Inkomstutredning / tulokset (netto)

Arbetspension/työeläke

Folkpension/kansaneläke

Beräknad inkomst av skog/laskennallinen tuotto metsästä

Inkomster / tulot

1 800,00 €

500,00 €

80,00 €

2 380,00 €

Avdrag / vähennykset

Boendekostnader, max 6 mån / Asumiskustannukset, enint. 6 kk

350,00 €

Hyra / vuokra (netto)

500,00 €

Läkemedelskostnader (receptmedicin) / Lääkekustannukset (reseptilääkkeet)

50,00 €

900,00 €

Skillnad / erotus:

1 480,00 €

Vårdavgift / Hoitomaksu 85%

1 258,00 €

För eget bruk / Oman käyttöön

222,00 € (>195€ -> OK!)

Avgiftsbeslut (avdrag för tidigare boende har upphört) / Maksupäätös (vähennys aiemmasta asunnosta on päättynyt)

Inkomstutredning / tulokset (netto)

Arbetspension/työeläke

1 800,00 €

Folkpension/kansaneläke

500,00 €

Beräknad inkomst av skog/laskennallinen tuotto metsästä

80,00 €

2 380,00 €

Avdrag / vähennykset

Hyra / vuokra (netto)

500,00 €

Läkemedelskostnader (receptmediciner) / Lääkekustannukset (reseptilääkkeet)

50,00 €

550,00 €

Skillnad / erotus:

1 830,00 €

Vårdavgift / Hoitomaksu 85%

1 555,50 €

För eget bruk / Oman käyttöön

274,50 € (>195€ -> OK!)

Kontaktuppgifter / yhteystiedot

Christine Widd, chef för avgiftsenheten/maksuyksikön päällikkö, 044 7271525,
christine.widd@ovph.fi

Välmående genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue